

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ATSAKYMŲ PRADĖTI TYRIMĄ DĖL AB SEB BANKO, AB DNB BANKO IR AB „CITADELE“ BANKO VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO 1 DALIES IR SUTARTIES DĖL EUROPOS SAJUNGOS VEIKIMO 101 STRAIPSNIO 1 DALIES REIKALAVIMAMS

2015 m. rugsėjo 24 d. Nr. 1S-103/2015

Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2015 m. rugsėjo 24 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsakymo pradėti tyrimą dėl AB SEB banko (toliau – SEB), AB DNB banko (toliau – DNB) ir AB „Citadele“ banko (toliau – Citadele) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 101 straipsnio 1 dalies reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Konkurencijos taryba gavo Lietuvos vartotojų instituto (toliau – ir Pareiškėjas) 2015 m. liepos 21 d. pareiškimą dėl galimai sudaryto draudžiamo susitarimo tarp SEB, DNB ir Citadele (toliau – ir Pareiškimas).

(3) 2015 m. liepos 21 d. pareiškime Pareiškėjas nurodė, kad SEB, DNB ir Citadele galimai derino veiksmus, fiksuodami bankų kortelių paslaugų įkainius. Anot Pareiškėjo, galimą veiksmų derinimą pagrindžia tai, kad minėti bankai per vieno mėnesio laikotarpį padidino grynujų operacijų bankomatuose įkainius vartotojams, viešai deklaruodami socialinį tikslą – mažinti operacijų atsiskaitant grynaisiais pinigais apimtį. Pareiškime skundžiami bankų veiksmai iš esmės siejami su bankų nustatytais mažesniais nemokamo grynujų pinigų išgryninimo limitais. Pareiškėjas nurodė, kad *„[s]kundžiami bankai negalėtų siekti savo deklaruojamų „socialinių tikslų“, jeigu tai darytų pavieniui. Vartotojai neigiamai reaguoja į grynujų pinigų paėmimo įkainių padidinimą, o tai susiję su skundžiamų bankų rizika, kad dalis vartotojų pakeistų bankininkystės paslaugų tiekėją, jeigu įkainius reikšmingai padidintų tik vienas iš skundžiamų bankų.“* Pasak Pareiškėjo, *„<...> SEB ir DNB sekė Swedbank veiksmais, kuris tuos pačius veiksmus padarė dar 2013 m. <...>“,* be to, *„[v]ertinant galimą bankų suderintų veiksmų poveikį konkurencijai reikšminga, kad banko (ypač debeto) kortelių aptarnavimo rinkoje (ir mažmeninės bankininkystės paslaugų sektoriuje apskritai) vartotojai nėra mobilūs, t. y. įkainių ar kitų paslaugų sąlygų pokyčiai paprastai nepaskatina pakankamai reikšmingos dalies vartotojų pakeisti mažmeninės bankininkystės paslaugų tiekėją“.* Tokie bankų veiksmai, Pareiškėjo nuomone, galimai padarė žalos vartotojams, konkurentams bei konkurencingai rinkos struktūrai.

(4) Konkurencijos tarybos Draudžiamų susitarimų tyrimo skyrius 2015 m. rugpjūčio 7 d. rašte Nr. (2.11-33)6V-1736 Pareiškėjui nurodė, kad pareiškimas nesudaro pakankamo pagrindo teikti Konkurencijos tarybai svarstyti klausimą dėl tyrimo pradėjimo.

(5) 2015 m. rugsėjo 7 d. Konkurencijos taryba gavo Lietuvos vartotojų instituto skundą dėl Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų ir/ar darbuotojų neteisėto neveikimo, kuriame prašoma įpareigoti Konkurencijos tarybos įgaliotus pareigūnus ir/ar darbuotojus Konkurencijos įstatymo 23 straipsnio 3 dalies bei Konkurencijos tarybos Darbo reglamento 31 punkto pagrindu bei tvarka perduoti Konkurencijos tarybai svarstyti klausimą dėl tyrimo dėl Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio bei SESV 101 straipsnio pažeidimo pradėjimo pagal Pareiškėjo 2015 m. liepos 21 d. pareiškimą.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(6) Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 punkte yra nurodyta, kad visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, yra draudžiami ir negalioja nuo jų sudarymo momento. Pagal šio įstatymo 3 straipsnio 15 dalį susitarimu yra laikomi bet kokia forma (raštu ar žodžiu) dviejų ar daugiau ūkio subjektų sudarytos sutartys arba ūkio subjektų suderinti veiksmai, įskaitant bet kurio ūkio subjektų junginio (asociacijos, susivienijimo, konsorciumo ar pan.) arba šio junginio atstovų priimtą sprendimą. Iš esmės analogiškai konkurenciją ribojantys susitarimai yra vertinami ir taikant SESV 101 straipsnį.

(7) Pradėdama tyrimą dėl galimo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimo, Konkurencijos taryba turi turėti pagrindą įtarti, kad atitinkami Pareiškėjo įvardinti veiksmai, susiję su bankų kortelėmis ir grynųjų pinigų operacijomis, gali būti laikomi konkurenciją ribojančiu susitarimu tarp Pareiškėjo įvardintų bankų. Spręsdama, ar yra pagrindas įtarti galimą konkurenciją ribojantį susitarimą, Konkurencijos taryba be kita ko atsižvelgia į nustatytas aplinkybes, kurios leistų pakankamai pagrįstai įtarti, jog nagrinėjama galimai konkurenciją ribojanti situacija galėjo būti lemta būtent Pareiškėjo nurodytų bankų susitarimo. Kadangi konkurenciją ribojantys susitarimai paprastai pasižymi slaptumu, įtarimas dėl galimai sudaryto tokio susitarimo gali priklausyti nuo visumos įvairių aplinkybių.

(8) Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad Pareiškėjo pateikta medžiaga, nors yra gausi, vis dėlto joje nėra duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti, jog Pareiškėjo nurodomą situaciją galėjo lemti būtent bankų susitarimas, o ne savarankiški jų sprendimai, be kita ko reaguojant į konkurentų veiksmus.

(9) Vienas pagrindinių Pareiškėjo argumentų, tariamai pagrindžiančių susitarimo tarp bankų buvimą, yra teiginiai, jog bankai negalėtų mažinti nemokamo grynųjų pinigų išgryninimo limitų, jeigu tai darytų pavieniui, nes susidurtų su rizika, kad dalis vartotojų pereis pas konkurentą. Tokie teiginiai vertintini kaip subjektyvi Pareiškėjo nuomonė, kurios nepatvirtina turimi duomenys. Be to, Pareiškėjas kitais savo teiginiais prieštarauja net ir minėtiems paaiškinimams, nes nurodo, jog Swedbank vienintelis sumažino nemokamo grynųjų pinigų išgryninimo limitą dar 2013 metais, o SEB ir DNB sekė Swedbank veiksmais. Pareiškėjas taip pat nurodo, jog dėl banko kortelių įkainių ar kitų sąlygų pokyčių vartotojai nėra linkę keisti banko. Tokie prieštaringi Pareiškėjo teiginiai, kurių nepagrindžia jokie turimi duomenys, negali būti laikomi pakankamu pagrindu įtarti konkurenciją ribojančius susitarimus tarp bankų.

(10) Kitas Pareiškėjo argumentas, kuris tariamai rodo galimą antikoncepcinį susitarimą tarp bankų, yra tai, jog minėti trys bankai pakeitė pinigų išgryninimo bankomatuose sąlygas per vieną mėnesį. Įvertinus tai, jog informacija apie minėtas sąlygas yra pateikiama viešai ir bankai gali matyti vieni kitų veiksmus, tokie per vieną mėnesį atlikti bankų veiksmai savaime neleidžia įtarti, jog tarp bankų buvo suderinti veiksmai dėl minėtų sąlygų taikymo.

(11) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, nesant duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti Konkurencijos įstatymo pažeidimą, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad Konkurencijos tarybai yra pagrindas atsisakyti pradėti tyrimą dėl Pareiškime nurodytų veiksmų pagal Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punktą. Nesant pagrindo pradėti tyrimą dėl Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio, nėra pagrindo svarstyti SESV 101 straipsnio taikymo galimybes.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl AB SEB banko, AB DNB banko ir AB „Citadele“ banko veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio ir SESV 101 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.